Leto XIV. V.b.b. Dunaj, dne 24. oktobra 1934 St. 43.

KOROŠKI SLOVENEC

Naroča se pod naslovom: „KOROŠKI SLOVENEC“. Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.
Rokopisi se naj pošiljajo na naslov: Politično in gospodarsko društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List za politiko, gospodarstvo in prosveto

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrtletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrtletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

Vojna ali mir.

Žrtve groznega umora v Marseilleu so pokopane. Na mesto padlih državnikov stopajo novi možje. Vsa Evropa sočustvuje z žalujočima narodoma, jugoslovanskim in francoskim, in to ni več navadno sožalje ali izraz zgražanja nad barbarskim zločinom, marveč pretresenost, ki išče globljih vzrokov strašnega zločina. Svet začenja misliti.

Ne ve se še točno, kdo je vodil roko zločinskega morilca. Le to je gotovo, da zločin ni dejanje enega človeka in tudi ne ene same skupine, marveč je dejanje, za katerim stoji miselnost celih narodov in držav. S padcem kralja, ki je hotel Balkanu in vsej Evropi pomagati k miru in sporazumu, sta se jasno odkrili dve sovražni si fronti, ki delita svet v dva tabora.

Vsa Evropa brez izjeme si je danes edina v spoznanju, da se svetovnega miru ne da ohraniti razun s sredstvi, ki služijo tudi vojni: z orožjem. To je eno dejstvo evropske politike zadnjih dveh let. Misel o razorožitvi je pokopana in Mussolini je na milanskem trgu govoril trpko resnico, ko je dejal, da je drevo miru podrto pod težo orožja. Danes se ne taji več, da je ves svet pod orožjem in misel razorožitve je samo še včerajšnja sanja. Staro pogansko rimsko načelo „če hočeš mir, pripravljaj vojno“ triumfira v vseh državah sveta. Najvišja instanca za svetovni mir, Društvo narodov, se niti ob umoru dveh velikih državnikov svetovnega ugleda, ne upa spregovoriti besedico obsodbe v strahu, da bi slednja graja in sodba bila le povod prepirom in podvojeni vojni nevarnosti. Danes tudi ni več nikakega govora o splošnem mednarodnem sporazumu, države le še zase sklepajo ena z drugo pogodbe, da si zajamčijo varnost in meje. To je drugo veliko dejstvo sedanje evropske politike. Danes lahko triumfira ona strašna in temna sila, ki že desetletja ustrahuje Evropo in ves svet in ga vedno bolj izrablja v svoje temne svrhe. To je sila sebičnosti in materializma s svojimi pridevki fašizma, hitlerizma, komunizma in militarizma.

Kraljevski umor v Marseilleu zaključuje dobo zadnjih sledov mirovnega stremljenja in sporazuma v svetu in njega politiki. Preko kraljevskih, kanclerskih in ministrskih trupel ni več poti k bratstvu in miru! Sledi sedaj doba, ko se bo svet oboroževal javno in očitno naprej ter se razkrajal v nasprotne si tabore, fronte in protifronte, napadalce in branilce. Kraljevski morilec v Marseilleu je s pravcatim dežjem smrtnih krogelj iz strojne pistole v sekundah ubil svojo žrtev. In to moderno orožje je danes že starinsko v primeri z najmodernejšim orožjem vojnih plinov, smrtnih žarkov in drugimi iznajdbami moderne vojne tehnike. Kaj so danes razdalje tisočih kilometrov, ko preleti moderno bombno letalo v uri 450 kilometrov? Ves ta strašni velemodernizem ima le preveč vpliva na zadržanje posameznih držav. Tako postaja pravilo stare osebne soseščine „tudi najboljši ne more živeti v miru, če to ni po volji zlobnemu sosedu“ pravilo svetovne politike naše dobe. Pač prorokujejo dobrovidci, da pride v Evropi sedaj do solidarnosti velesil, ki naj zajezijo in preprečijo strašno katastrofo, ki grozi človeškemu rodu. Vprašanje je le, če bodo zmogle tri ali štiri vesesil, česar ni zmoglo Društvo narodov. Črnovidci vidijo krvavordečo zarjo na evropskem obzorju in gledajo dan, ko preostane človeštvu le še prošnja: Lakote in vojske, reši nas o Gospod!

Pa tragični dogodki so obrnili pozornost sveta od drugega, veličastnega dogodka, ki se je vršil istočasno v Argentiniji. Nad milijon ljudstva je v dneh evropske žalosti bilo zbranega v Buenos Airesu pred velikim križem, okrog oltarja je stalo 60.000 belooblečenih otrok, petsto pastirjev je prihitelo na svojih divjih konjih iz ondotnih pamp, zastopani so bili malone vsi narodi sveta. Župan velemesta Buenos Aires je pozdravil papeževega delegata z besedami: „Prihajate kot Jezus k vratom Jeruzalema. Njegov prihod cenimo kot dar božji in verno bomo poslušali besedo angela miru z naročilom namestnika Kristusa, Kralja vseh kraljev, ki oznanja mir in ga nam prinaša. Ta mir in red sta v harmoniji duš in nesebični ljubezni. Ti božji zakladi osrečujejo narod in prihajajo od Boga. Tak mir, ki je vsa zemeljska tolažila, je le v tabernaklju.“ Z zanosom je odgovoril kardinal, da smo katoličani znanilci in nosilci miru, ki ga svet ne more dati. V nas gori ogenj, ki ga je prišel prižigat Jezus iz nebes. Najlepši trenutek je bil, ko je nato pristopilo k angelski mizi vse argentinsko vojaštvo od predsednika republike in generalov pa do zadnjega prostaka. In še, ko je stopil na slavnostni oder divizijski general in v plamtečih besedah poveličeval vero kot studenec resničnih državljanskih in vojaških čednosti.

To je slika svetovnega mirovnega kongresa na velikem evharističnem shodu v Argentiniji — druga fronta. Preostane le še vprašanje: k kateri se prištevaš ti in tvoj narod?

Zadnja pot mrtvega kralja.

Mrtvi kralj v domovini. Veličasten je bil povratek mrtvega kralja Aleksandra v domovino. Nepregledne množice naroda so se zgrinjale ob postajah in železniški progi, koder je vozil žalni voz kraljevo krsto. V Zagrebu so se od svojega kralja poslovili zastopniki slovenskega in hrvaškega naroda. Glasno je jokala množica, ko so položili krsto v dvorni vlak. Celih 26 ur nepretrgoma je korakala mimo kraljeve krste množica, jemljajoč zadnje slovo. Ob polni tišini je nato dvorni vlak potegnil s kolodvora, le pritajeno ihtenje množice ga je pozdravljalo na zadnji poti.

Pogreb v Beogradu. Množice jugoslovanskega naroda so poplavile prestolico, šteli so vseh do milijona duš. Došli so h pogrebu viteškega kralja zastopniki evropskih držav, tako predsednik francoske republike Lebrun z ministri in generali ter oddelkom francoskega vojaštva, čehoslovaški ministrski predsednik s častniki in zastopstvi, bolgarski kralj Boris z ministri in častniki. Častno ji bila zastopana Avstrija s posebnim odposlancem zveznega prezidenta državnim tajnikom Karvinskim, avstrijskim poslanikom in vojnim atašejem. Prispeli so dostojanstveniki iz Italije, Hitlerja ter Nemčijo je zastopal ministrski predsednik Göring z častniki nemške vojske, došel je rumunski kralj Karol, zastupnik angleškega kralja princ Jurij in še delegacije vseh ostalih evropskih in izvenevropskih držav. — Žalni sprevod s krsto blagopokojnega kralja se je vršil iz beograjske saborne cerkve na beograjski kolodvor, odkoder je vozil posebni vlak kraljevo truplo v mesto Topolo, kjer je družinska grobnica Karadžorđevičev. Službo božjo in obrede je opravil patrijarh Varnava ob velikanski asistenci, nakar se je stvoril pogrebni sprevod. Otvorili so ga gojenci vojne akademije s kraljevo konjenico in delegacijami jugoslovanske vojske. Njim so sledili oddelki tujih armad, francoske, angleške, rumunske, čehoslovačke, turške in grške. Dva častnika sta vodila kraljevega konja, njemu je sledilo 19 avtomobilov, ki je vozilo 15.000 vencev. Katoliško duhovščino so zastopali jugoslovanski škofje z beograjskim nadškofom Rodičem na čelu. Njim so sledili židovski duhovniki in nato 200 pravoslavnih duhovnikov. Predstavniki kraljevske vojske so nosili znamenja kraljevske časti krono, žezlo, meč in vladarsko jabolko. Krsta s kraljevim truplom je počivala na topovski lafeti. Ko je lafeta vozila skozi nepregledno množico ljudstva, so se godili nepopisljivi prizori, glasen jok in vzkliki žalosti in tuge so jo spremljali. Za krsto je stopal kralj Peter II., za njim kraljica Marija in kraljevski dom, nato tuji vladarji in inozemska zastopstva. Za generali in admirali jugoslovanske armade in mornarice je prihajala kraljevska vlada s senatom ter na njima bivši ministrski predsedniki, med njimi dr. Anton Korošec. Žalni sprevod so zaključevali polki kraljeve garde.

Pred dvorno čakalnico beograjskega kolodvora je bil postavljen oder, s katerega je pokojni kralj sprejemal zadnje pozdrave. Pred njim so defilirali zadnjič jugoslovanska vojska, vojaštvo zavezniških držav in vojaške delegacije ostalih držav. Nad sprevodom so neprestano krožila jugoslovanska, francoska, rumunska in čehoslovaška letala ter spuščala na krsto jesensko cvetje. Ob žalostinki vojaške godbe so dvignili krsto s pokojnim kraljem v vlak, ki je na to vozil v srce Šumadije, v Topolo, poslednji kraljev dom. Tam je bilo zadnje slovo naroda in zastopstev od viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Liturgični psalm „Večnaja mu pamjat“ je odmeval po beli cerkvici, ko so polagali mrtvega kralja ob stran njegove matere.

Istočasno so se vršile žalne svečanosti po vsej državi. Tudi v inozemstvu so se ob teh velikih trenutkih spominjali vzvišenega prvega državljana kraljevine Jugoslavije. Na Dunaju je bila veličastna maša zadušnica, na kateri je jugoslovanski poslanik Nastasijević pozdravil med drugim tudi zveznega prezidenta Miklasa in kanclerja Schuschnigga. 18. oktober bo odslej dan žalovanja v Jugoslaviji, Bolgariji, Čehoslovaški in Madžarski.

Atentatorji zaprti. Italijanska in francoska policija sta zaprli vse one osebe, ki so v kakršnikoli zvezi z atentatom v Marseilleu, med drugimi je bil prijet tudi vodja hrvaške emigracije dr. Pavelič, ki se je nahajal v Turinu. Glede osebe morilca Kelemena se je dognalo, da ni hrvaški ubežnik, marveč pripada macedonski vstaški organizaciji. Dosedanja zasliševanja kažejo, da je šlo za podrobno izdelan načrt umora in da je atentatorje vodila misel, da preprečijo konsolidacijo Balkana ter zbližanje med Jugoslavijo in Italijo. Kdo stoji za vsem tem, pa doslej še ni dognano.

Važni pogovori v Beogradu. Povodom pogreba kralja Aleksandra se je sestal svet Male antante in držav balkanskega sporazuma. Vlade so svečano potrdile polno solidarnost z Jugoslavijo tudi zanaprej. Delo, započeto in pospešeno po kralju Aleksandru, se bo nadaljevalo, države Male antante in balkanskega sporazuma bodo medsebojno zbliževanje in sodelovanje pospeševale tudi v bodoče.

Raymond Poincare je umrl. Dne 15. t. m. je umrl v Parizu znani francoski državnik Raymond Poincare, bivši predsednik republike in vladni šef

ob času svetovne vojne. Bil je iskren prijatelj kralja Aleksandra in ministra Barthou-ja.

Kako je sedaj v Španiji? Socialisti so v Španiji v polnem razpadu, pristaši monarhije naraščajo, odlično pa se držijo množice katoliške ljudske stranke pod vodstvom voditelja Gil Roblesa. Zadnji dogodki v državi so katoliško fronto samo ojačili. Vlada ima položaj popolnoma v rokah, vračata se spet red in mir.

Odkrita beseda.

Ljubljanski tednik „Slovenija" prinaša pod naslovom „Nevarnost tretjega rajha" daljšo razpravo o grozečem hitlerjanstvu in zato nujni narodni budnosti Slovencev. V članku beremo naprej:

„Veseli nas, da so naši bratje na Koroškem, v sosednji Avstriji, pravilno razumeli trenutek, ko so nemčurji in priseljeni Nemci na slovenskem Koroškem zanetili hitlerjevski upor, da ni noben zaveden koroški Slovenec niti z mezincem genil v korist narodno-socialističnim tolpam. Upamo, da vlada na Dunaju pravilno ocenjuje državljansko zvestobo koroških Slovencev, ki zdaj za trdno pričakujejo narodno samoupravo in nemoten razvoj svojega jezika v šoli, uradu in cerkvi. Zvestoba za zvestobo! Ne bi bilo prav, da bi mi svojim bratom, če se jim dajo pogoji za narodni in kulturni obstanek v sosednji državi, vsiljevali iredentizem. Naša duhovna skupnost bo s tem le pridobila, če bodo naši od nas umetno ločeni bratje narodno, kulturno in socialno zadovoljni, četudi v drugih državno-pravnih razmerah. Mi jim to zadovoljstvo v polnem obsegu privoščimo, kakor samim sebi, to pa tembolj, **ker nam je ljubša kakršnakoli samostojna Avstrija s Koroško, kakor pa kakršnakoli, najmanj pa hitlerjevska Nemčija ob naših mejah brez Koroške. Za ceno, da dobimo slovensko Koroško v naše državne meje, ne bomo prodajali svoje narodne varnosti.** Presveta nam je naša slovenska zemlja in presveto nam je naše narodno ime, ki mu je zasnova v dejansko vernem ljudstvu, da ga ne bi branili proti paganskem hitlerjanstvu, ki mu je sirovi nacionalistični imperializem edini in pravi bog.

S tega stališča smo narodni Slovenci svojim zavednim koroškim bratom močno hvaležni, da se niso dali preslepiti od hitlerjevskega gibanja. Od dunajske vlade pa pričakujemo, da nagradi svoje zveste državljane slovenske narodnosti s popolnim priznanjem njihovih pravic, s čimer bo najmočneje utrdila svoje meje in v zadovoljnih Slovencih našla krepko oporo v svoji državni politiki. S svoje strani pa ji zagotavljamo, da že zaradi obrambe svoje narodne zavesti ne bomo trpeli nemčurjev in poturic ali hitlerjevskih zaplečnikov med slovenskim ljudstvom, ki bi javno ali tajno pod krinko lažnjivega prijateljstva pravljali vsenemškemu imperializmu pot črez naše ozemlje na jug in vzhod. Če nihče, Slovenci poznamo te volkove v rjavih srajcah in jih moramo poznati.

Od naše življenske žilavosti bo pravična Avstrija v zadovoljnih koroških naših bratih imela krepko oporo proti napadom narodno-socialističnega besnila, prav tako pa bomo tudi na tej strani državne meje ovirali nevarno razrast hitlerizma in fašizma sploh. Zato odklanjamo mnenje dunajskega časopisja, kakor da bi Slovenci dajali potuho hitlerjevskim pribežnikom. Slovensko ljudstvo je gostoljubno, odklanja pa početje, ki so ga pribežniki zagrešili v Avstriji, ali bi ga hoteli nadaljevati pri nas v katerikoli obliki, ker je to početje nevarno tudi našim narodnim koristim..."

Pribijemo!

Slavni indski voditlj Gandhi je imel napram Angležem poseben način boja, takozvano pasivno resistenco. Svojim pristašem je dal navodila, naj nikakor ne kršijo očitno zakonov, pač pa njihovo izvedbo z zavlačevanjem in malomarnostjo zavirajo in otežkočujejo. Ta njegov boj je bil menda nekaj časa uspešen, pozneje ga je Gandhi opustil. Zadostovalo pa je vsekakor, da je našel obilno posnemalcev po Evropi. Celo v našo sicer tako borno Koroško je zašel ta čudni način bojevanja proti nasprotniku.

Skoroda dva meseca že leži pri gradbenem referatu deželne vlade priziv župnijskega urada v Pečnici v zadevi neobičajnega in pristranskega komisijskega ogleda tamošnje novodozidane farne dvorane. Priziv kljub nenavadno dolgemu terminu še do danes ni rešen in na ljubo beljaškim in celovškim gospodom nedostaja Pečnici celo letošnjo jesen primeren prostor za farne sestanke. To je pasivna resistenca uradništva proti manjšini in še bolj proti vladi, ki mora imeti na farnih dvoranah kot predpogojih katoliške prosvete eminenten interes.

Drug, še bolj značilen slučaj je sledeči: En mesec in pol že leži pri deželni vladi akt s prizivom radiškega izobraževalnega društva proti svoječasni prepovedi igre „Izgubljeni sin". Na prošnjo za pojasnilo je celovško okrajno glavarstvo odgovorilo, da je šel del tega zanimivega akta nekam v izgubo in naj društvo potrpi. Potrpljenje pa gre že tako daleč, da je po mesecu in pol postala prireditev na prostem vsled jesenskega vremena nemogoča. Ali ima katoliška država interes na tem, da se prepoveduje in onemogočuje predstave iger s tako očitnim naslovom in povsem nravno vsebino ali kdo drugi se vprašujemo.

Navedena dva slučaja pričata o tem, kako naj se dela ali ne dela med ljudstvom za ugled države. Povrhu vsega pa je še ironija vprašanja po državljanski zavesti oseb in organizacij, s katerimi državni ali deželni uradniki tako postopajo.

Pa še drug vzgled, ki jasno priča o namerah gotovih krogov napram manjšini in njenim organizacijam. Dne 8. oktobra se je vršila v društveni dvorani v Dobrli vesi hišna preiskava. Društvo je namreč nekdo ovadil pri velikovškem okrajnem glavarstvu, da ima v svoji dvorani tajno radijsko odajno postajo. Došli so trije orožniki ter pretaknili v domu čitalnico, dvorano in celo podstrešje. — Človeku se zdi, da si v predvojni in vojni dobi, ko so med nami stikali po brezžičnih brzojavih na stolpih, dimnikih in podstrešjih. Zato je popolnoma verjetno še drugo poročilo iz Dobrle vasi, ki pripoveduje o uradnih osebah, da še danes vprašujejo naše ljudi, koga so volili. Najdrznejša izmed njih je celo izjavila: Wir wollen die Slowenen ausrotten.

Zbog teh „neprilik" se mi koroški Slovenci ne bomo razburjali. Saj si jih znamo dobro razlagati. Jasno pa je, da bo prejkoslej nujen naš korak k voditeljem države in dežele, če so voljni še nadalje trpeti v deželi stremljenje, ki ima samo en namen, da napotuje manjšino v iredentizem in tako preprečuje konsolidacijo v deželi.

DOMAČE NOVICE

Zadušnica za pokojnim kraljem Aleksandrom se je v Celovcu darovala v četrtek, dne 18. t. m. v cerkvi očetov kapucinov. Daroval je jo vikar o. Valerijan. Navzoči so bili jugoslovanski konzul dr. Novačan, vicekonzul dr. Rankl, g. Karl Širok,nadalje pomožni škof mil. dr. Rohracher, zastopnik deželnega glavarja S. Leer, varnostni nadzornik polk. Barger, vladni ravnatelj dvorni svetnik Kryza Gersch, dvorni svet. dr. Kommetter, prezident dež. sodišča dr. Zigeuner-Blumendorff, vrsta častnikov in orožništva ter zastopniki raznih uradov, nadalje gg. dr. Petek, Starc i dr. Ob koncu je zbrana družina z duhovnikom vred molila za dušni blagor blagopokojnega kralja.

Pismo bivšega dež. glavarja Kernmaierja. Dunajski „Weltblatt" prinaša z dne 10. oktobra pismo, ki ga je pisal bivši dež. glavar Kernmaier, ki se nahaja trenutno v celovških zaporih, neki bivši uradnici pri deželni vladi. Pismo ni došlo na naslov, marveč ga je dobila v roke policija. V njem se med drugim glasi doslovno: „Mogočniki, ki uganjajo z nami tako zlobno igro, ne smejo misliti, da smo mi v zaporih potrti in strti... Pri nas vlada nezlomljiv pogum za borbo. In rajši sedimo še tedne in doprinašamo nove žrtve, kot da bi žrtvovali bodočnost nacionalnega gibanja..." Ostala vsebina je osebnega značaja. Dunajski list pripominja: To pismo dokazuje Kernmaierjevo dejansko prepričanje in njegovo solidarnost z julijskimi revolucionarji. Njegov „borbeni pogum" pa

PODLISTEK

Ksaver Meško:

Na Poljani.

Prvi del.

I.

Na Poljani je bilo tiste jeseni kakor vsako jesen: čakali so, bali so se in so upali, da prične snežiti kmalu, morda hipoma, v prihodnji noči.

Kakor v vsi vasi, je bilo tudi na Trati, na največjem posestvu na Poljani, napol kmetski hiši napol gradiču: čakali so snega in so se ga bali in so upali.

Gospodar Železnik se je bal, in ljudje so morali hiteti z delom. Ko so sedeli po dnevnem delu pri večerji, je prihajal v družinsko sobo s trdimi, glasnimi koraki, velik, da se je moral skoro pripogniti med visokimi durmi, močan, da so se tresla tla pod njegovo nogo. Z odločnimi besedami je razdelil delo. Čulo se je iz vsake, da ve jasno, kaj hoče, in se zaveda povsem, da se izvrši v vsem njegova volja. Razdelivši delo za prihodnji dan, je odšel istotako trdno in samozavestno.

Družina je molčala nekaj časa in je razmišljala o ukazih gospodarjevih. A pričel je ta, pričel je oni, dekel katera včasih, drugikrat hlapec — razpredla se je govorica. In vsaka peta beseda v razgovoru je bila: delo! Zasukal se je pogovor na druge reči, a glej, kakor bi ostala v sobi skrb gospodarjeva in bi sedela za mizo med njimi, so se vrnili takoj spet k delu. Če bi ne bilo snega vso zimo, delo ne bi pošlo, vse tja do Velike noči. Tedaj pa se začne tako iznova.

Pripetilo se je pač, da je včasih ugovarjal kdo in se je razlutil nad tovorom, ki ga vlečejo vse leto dan na dan, od zore do mraka. Razjezil se je včasih Tone, manjši hlapec, ali dekla Anka; Nande, pastir, se ni jezil na delo, nikoli Jerica, mlajša dekla, stara še ne povsem sedemnajst let.

„Delo in spet delo! A če pade sneg, bo takoj vse v redu. Kar pozabijo vsi, da je treba še tega in onega."

A brez moči je bil tak ugovor, izgovorjen neodločno, kakor v dvomu. Brez ognja, ni vžgal src poslušalcev. Vedeli so: govori tako le, ker je nocoj ravno slabe volje.

Stari hlapec Andrej je odkimaval ob takih besedah odločno z osivelo glavo. Celo razsrdil se je včasih. Povesil je žlico, naravnost v lice, v oči je pogledal nezadovoljnežu in je pokaral z ostrim naglasom, spominjajočim določne govorice gospodarjeve:

„Ne govori neumnosti!"

Niso mu prijali taki govori, imenoval jih je lahkomiselne. Preživel je na Trati skoro vse življenje, zato je ljubil hišo, kakor bi bila njegova last. Njen blagor mu je bil pri srcu, kakor bi jo čuval za lastno deco. In vse njegovo življenje je bilo truda polno, nepretrgano delo brez velikih praznikov. Zato ni umeval mladine, delo mrzeče...

Čakali so vsi in so se bali in so upali. Upali so delomrzneži v vsi vasi, na Gornji in Spodnji Poljani. Kakih deset minut sta bili oddaljeni; sredi med obema je stala cerkev; visoko v zrak je molel stolp, kakor roka, stegajoča se v molitvi proti nebu, milosti proseča. Župnišče, šola in hiša cerkovnikova so ji delale soseščino.

Gornja Poljana je bila vas gostilnic in prodajalnic. Pilo se je tam, in plesalo se je neštetokrat v letu. Ko so bili gostje pijani, so peli, vpili in kleli, da se je slišalo dol do cerkve. Nazadnje so se stepli, napol ubili so včasih katerega, razgrajača včasih, včasih nedolžnega gosta, ki je pil četrtinko vina mirno v zadnjem kotu. V prodajalnicah se je sleparilo pri meri in vagi. Zato je bila Gornja Poljana že od nekdaj razvpita — cerkev je bila obrnjena proti Spodnji Poljani, še Bog se je odvračal od gornje vasi. Tudi župnik ni zahajal rad tja, niti na izprehod ni šel mnogokrat skozi njo. Hodil je preko na polje, v gozd, ali po cesti skozi Spodnjo Poljano.

Ob spodnjem koncu te je stal star mlin, soseda mu je bila kovačnica, tik ob cesti. Nekaj korakov više je stala tretja nizka, majhna in revna koča. Bila je lastnina mizarja Petka, ki je umrl, ko je bilo zadnje dete staro šele šest tednov. Vdova ni nadaljevala obrti. Največji hiši sta bili: Dolinarjeva, navaden kmetiški dom, in na drugi strani ceste ponosna Trata. Veliko dvorišče, slično širokemu zelenemu pasu, se je vilo okoli poslopja; kras v pasu so bili visoki, srebrnolisti topoli. Topoli so stali tudi ob beli cesti, z drobnim peskom posuti, vodeči črez dvorišče na veliko cesto. V trikotu med topoli in med hišo je širila mogočne veje lipa, mirno sanjajoča pred domom, zroča na usodo doma pač že nad sto pomladi... Popotnik, idoč po cesti mimo Trate, je priznal nehote: „Lep dom!"

(Dalje sledi.)

je samo bahava beseda pred njegovo „ljubljeno ženo". Da je mnogo njegovih somišljenikov se odkupilo od zapora z visokimi denarnimi svotami, to dokazuje.

Z Zile. (Razno.) Dobre nosove pa imajo naše Zilanke. V pondeljek 15. oktobra so obvohale še prav ob suhem vremenu, da bo sneg. Po snegu diši, so rekale, vračajoč se s polja. In res, ko smo drugi dan vstali, je bilo že vse belo in snežinke so se sukale še naprej iz oblakov. 16. oktober, dan sv. Gala, je dan vremenskega preroka. Ta svetnik je prišel že v sedmem stoletju z Irskega k Bodenskem jezeru v naše alpske dežele. Mohorjev koledar pravi o njem: Sveti Gal, deževen ali suh, prihodnjega leta ovaduh. Drugi bolj na severu pravijo: Sveti Gal bo krave v hlev zagnal. (Auf St. Gall bleibt die Kuh im Stall.) Pa jo je pripihal letos sv. Gal že na predvečer z viharjem, ponoči pa z gromom in strelo. Zjutraj mili sneg, popoldne pa spet sonce. Kakšno bo torej prihodnje leto? — Lani smo dobili pri Zili prvi sneg že 13. oktobra, to je na dan sv. Valburge, znane tirolske dekle, ki jo ima v podobah in kipih „s srpom" skoro vsaka cerkev pri Zili in v Leški dolini. Lani pa sneg ni več odšel. Imeli smo zimo od srede oktobra pa skoro do kresa. Tričetrt leta sneg, en četrt mraz — tako zmerja Lah našo Koroško. Pa letos upamo vendar še na lepo sončno dobo. Saj je še toliko sveže trave za krave na pašnikih in travnikih. — Veliko se je pri nas gradilo, posebno v okolici Blač. Tam so gradile kar štiri partije. Prva je pripravljala cesto iz Blač na planino Vrbovc in na Ojsternik, tri ure dolgo. Sedaj se lahko z avtomobilom peljemo na planinsko pašo pod Ojsternikom, 1600 m visoko. Druga partija je zidala novo postajo za krave, mleko, puter in sir v Dolincah ob italijanski meji. Tretja partija je popravljala strugo blaškega hudournika v Kovčecu. Vse te tri partije so bile ustavljene že v soboto 6. oktobra, kot bi bile vohale sneg, ki je res padel v torek navrh. Četrta partija pa še sedaj črpa pesek z Zile. Delavci so iz vseh krajev Koroške, domačih je le malo zraven. — In kar je najnovejše: deželna vlada je sklenila, da bo zidala cesto iz Blač na Bistrico. Po je dosedaj tudi križ s to zvezo. Iz Blač smo zvezani le z državno cesto, nova cesta pa vodi na Ojsternik k kravam. Pota v Melviče in na Bistrico sta v pravem ojej-ojej-stanu, da je promet po dolini skoroda ustavljen. Tako kar nas je uradnikov, ne moremo nikamor na sprehode in obiske. Temu bo sedaj odpomagano.

Rožek (Razno). Tatovi se spet oglašajo in vznemirjajo naš trg. Pred nekaj tedni so nakradli pri pd. Petriču 7 piščet, kmalu nato je bilo izmaknjenih natakarici pri Leitnerju 150 šil. Sum je padel na njenega ljubimca, katerega so sedaj zaprli. V noči na 14. t. m. so hoteli vlomiti v grofovo vilo, pa jih je sestra posestnice pregnala s tem, da je raz balkona začela klicati orožnika, ki stanuje v bližini. Ta je bil takoj na mestu in sledil sledi ter prijel enega vlomilcev na Rovah v šentiljski župniji. Upanje je, da primejo še ostale. — Silna nevihta je divjala v noči na 17. t. m., strela je udarila v rožeški in loški transformator. Pri pd. Danijelu so našli v hlevu konja ohromelega in na zidu znake krvi, sicer pa nobenih poškodb. Nesreča se je zgodila gotovo po streli. Obilni sneg je napravil veliko škode tudi na sadju in v gozdih.

Slovenji Plajberk. Sončni pondeljek 15. oktobra je zaključila divja nevihta s treskom in bliskom. Zdelo se je, da se v jeseni povrača poletje. Torkovo jutro pa je naš gorski svet pokazalo v zimski obleki. Nasnežilo nam je 4 cm snega. Upamo, da ga sonce spet spravi v nižino. Nekateri zamudniki imajo še krompir in zelje pod snegom. — Dne 17. oktobra smo izročili večnemu počitku zemeljske ostanke najstarejše Plajberžanke Marije Križnar pd. Toninje v Podnu. Dosegla je visoko starost 91 let in 9 mesecev. Živela je pod šestimi papeži, pod tremi cesarji in tremi prezidenti ter je poznala devetnajst dušnih pastirjev v naši fari. Pogrešali bomo njen pripovedni talent — bila je kakor živa povestnica. Utrujena od dela, križev, skrbi in let je zaspala pri polni zavesti. Naj uživa njena duša večni mir, žalujočim ostalim sestri, otrokom, vnukom in pravnukom naše iskreno sožalje. — Poslovil se je od nas učitelj Mairitsch. Ostane pa v naši občini kot nadučitelj v Ljubelju. Častitamo! Naj bi bil v smislu velikega pokojnega kanclerja pravičen vsem domačinom.

Sele. Veliko trpljenja je prestal naš dobri Urbančej Olip v svetovni vojni. Kot vojni ujetnik v Rusiji je zbolel na smrt in bi bil že davno pokopan bogvekje, če bi se ga ne bila usmilila človekoljubna ruska strežnica v bolnišnici, ki mu je

Sie wollen ein Kaffeemittel
sorgfältig hergestellt,
sauber verpackt,
gut und billig.
Bitte, hier ist es!

Kathreiner

nur in den Paketen mit dem Kneippbild.

posebno požrtvovalno stregla in mu s tem rešila življenje. Leta 1917 je bil kot neozdravljiv invalid poslan v domovino. Do konca vojske se je zdravil v Celovcu in se obenem izučil čevljarstva. Domači kraj, planinski zrak in sonce so mu pa zdravje povrnili in sedaj je vsa leta deloval kot zdravnik pohabljenih in strganih čevljev. A nekaj mu ni šlo iz spomina: koliko je vredno dobro žensko srce! Pa saj se morda dobe taka srca ne samo v daljni Rusiji, ampak tudi doma v Selah! Bančej je opazoval ženski svet okoli sebe in oko mu je obviselo na Mariji Užnik, posestnici Francejeve hiše. Pa vse tako na tihem, da nihče ni kaj slutil. Zato je pa tudi vse presenečeno poslušalo, kosta pri oklicu provokrat padli njuni imeni po cerkvi. Kajpak, ker so splošno menili, da je Bančej tudi tako trdovraten samec kot so drugi veljaki v vasi. Nevesta je bila vsa leta članica dekliške Marijine družbe in večletna njena prednica, zato je svojega zaročenca povabila na božjo pot k Mariji na Brezje, odkoder sta se drugi dan 16. okt. vrnila kot novopečen zakonski par. Pa doma ju je čakalo iznenadenje. Ženin je dober basist moškega in cerkvenega pevskega zbora in kapelnik selske godbe. Če se tak oženi, je to treba dostojno proslaviti. Fantje pevci so mu po prihodu zapeli pesem, čisto novo po besedilu in napevu, ki jo je zložil za to priliko organist Šiman. Bančejev zgled je vzbudil živalno gibanje med kandidati in kandidatinjami zakonskega jarma, da se nam obeta to jesen še več porok. Bilo srečno vsem!

Šmarjeta pri Pliberku. (Poroka.) Veselo svatovanje smo obhajali. Omovčev Jozej je jemal Jurjevo Rozinko. Sredi oktobra so ju vezali v Pliberku za večne čase. Mladega in pridnega zeta so se Jurjeva mama prav razveselili in bo v dobro pomoč tudi njihovemu gospodarstvu. Jozej pa se svoje lepe neveste do danes ni mogel nagledati. Mlademu paru želimo obilo blagoslova in tihe sreče na mnoga leta!

Goriče — Malošče. Dne 14. t. m. smo pokopali Marijo Wiegele, pd. Niemčevo v Goričah. Rajna je bila vzor hčere in na smrtni postelji še je opominjala brata in sestre na spoštovanje do starišev. Ob grobu ji je zapel maloški moški zbor, domači župnik pa se je v lepih besedah poslovil od rajne. N. p. v m. Ostalim sožalje.

Drobiž. Nedeljske „Freie Stimmen" prinašajo uvodnik pod naslovom „Probleme des Grenzlandes Kärnten", v katerem neki N. K. naglaša važnost spoznavanja življenja in delovanja narodov-sosedov onstran državne meje. — Začetkom novembra pride v Celovec poslanik v. Papen. — Novci za 50 g novega izdanja bodo s koncem leta potegnjeni iz prometa, ker se jih je prečesto zamenjavalo z novci za 1 šil. — Za vojake bo režija izdelovala posebne „Limito" cigarete po ceni 1 groš za komad, dnevno dobi teh vsak mož 5. — Povodom 14. letnice glasovanja je bilo iz taborišča v Wöllersdorfu odpuščenih 80 oseb iz Koroške. — Pliberški notar dr. J. Rabitsch je prestavljen v Borovlje. — Za učitelja v Šmihelu pri Pliberku je imenovan Alfred Loser, za šolskega vodjo na Suhi Viktor Krainer. — Ceste črez Ljubelj, Podkoren in Jezersko so vsled snega zaprte. — Še v oktobru bo začela delovati nova ojačena celovška radio-oddajna postaja. — Grebinjskemu gostilničarju Kovaču so uzmoviči odnesli 650 šil. vreden radio-aparat.

NAŠA PROSVETA

Kraljevska nedelja.

V nedeljo 28. oktobra je praznik Kristusa Kralja. Pozno v jeseni je ta velika nedelja. Pridelek polja in vrta je odbran in zdravi oddan v žitnice in shrambe, nezdravi po vržen na gnojišče ali pa določen za krmo. Narava, ta velika delavnica kmetujočega ljudstva, zapira svoja vrata in odslavlja ljudstva za mesece, da se vrnejo od zunanjega sveta vase, v svojo notranjost. Zadnja oktoberska nedelja, na zunaj slična drugim jesenskim dnevom, je po vsebini podobna kažipotu: nazaj iz vsakdanjosti in zunanjosti v vzvišene trenutke notranjega zbiranja in odbiranja!

Mi ljudje pa smo majhni in tudi odmirajoča narava nas često ne pripravi, da bi obrnili pogled od zunanjih skrbi in interesov. Močno smo zaverovani v vsakdanjost in naši pogledi visijo na zunanjih dogodkih, na denarnih in drugih gospodarskih skrbeh, še na politiki, ki jo obdajamo z grajo in kritiko. Tako mine jesen in zima, neopažen gre imo nas važni čas notranjega ubranja in uglašenja. V vigredi pa se z nevoljo podajamo na novo delo, razglašeni in raztrgani mislimo, govorimo in delamo polovičarsko in raztreseno. In se potem še čudimo nad neuspehi svojega truda ter se ne zavedamo, da smo prezrli važno dobo notranje ureditve in zbranosti.

Jesenski in zimski meseci bodijo v prvi vrsti čas duhovne obnove, prosvetnega dela, poglobitve življenja v družini, vasi in župniji, utrditve življenja narodne družine. Kmetje in delavci, kmetice in gospodinje smo najprej bili črez poletje, v zimo pa postanimo očetje, matere, verniki, narodnjaki. Zadnja oktoberska nedelja prelepo izraža, kje naj iščemo prve in najizdatnejše vire za obnovo, poglobitev in utrditev notranjega zasebnega in družabnega življenja: pri Kralju vseh kraljev.

Ob velikem prazniku prihodnje nedelje imamo zato do vas vseh prvo veliko prošnjo: Skrbite, da bo naša duhovna in duševna prosveta sledečih mesecev započeta in vodena iz vsebine kraljevske nedelje in da po njenih sadovih doprinese naš rod svoj delež k miru in pravici sveta! Molite in delajte, da ostane blagoslov Kralja vseh kraljev nad ubogim človeškim rodom, ki v svoji razrvanosti in notranji razglašenosti preliva celo že nedolžno kri svojih kraljev in voditeljev!

Pevovodje, organisti! V dnech 29. in 30. oktobra t. l. se vrši v Mohorjevi hiši v Celovcu drugi tečaj za pevovodje. Začetek v pondeljek ob 9. uri zjutraj, zaključek v torek popoldne. Na sporedu važna predavanja in praktične vaje. Za hrano in prenočišče je preskrbljeno. — Tovariši! Le ob dobrem vodstvu bodo dobro uspevali naši zbori in le kvalitativno petje bo imelo med ljudstvom trajno privlačnost. Zato se poslužite prilike ter prihitite vsi na tečaj. Osrednji pevski referent.

Meškova proslava „Bisernice" v Celovcu je določena za pondeljek 29. oktobra ob 8. uri zvečer v dvorani Mohorjeve hiše. Na sporedu deklamacije in recitacije iz Meškovih del, nastop pevcev in citrašinj ter prizor iz božičnega misterija „Henrik gobavi vitez". Vabi odbor.

Vogrče. (Občni zbor društva.) V nedeljo dne 4. novembra priredi izobraževalno društvo ob 3. uri pop. pri Škofu svoj občni zbor. Spored običajen z govorom. Članstvo vabljeno.

Trata pri Borovljah. Kat. slov. izobraževalno društvo Št. Janž v Rožu vabi k igri „Volga", katero bodo igrali njeni člani v gledališki dvorani pri Cingelcu na Trati ob treh popoldne v nedeljo dne 4. novembra t. l.

Št. Janž v Rožu. Igra „Volga", ki jo je priredilo izobraževalno društvo zadnjo nedeljo ob lepi udeležbi, je slika tragedije ruskega naroda pod jarmom boljševizma. Družina kmeta Polskija hoče ostati krščanska in zato mora prestati največja

pregajanja. Sin-duhovnik je ustreljen, drugi sin Sergej pa mora bežati v tujino, hčerko se pa posreči očetu spraviti v inozemstvo. Da je igra verna slika sedanje Rusije, je dokazal pred igro govor, ki je popisoval ruske razmere po najnovejših poročilih. Menda gledalce še nobena igra ni tako prevzela kakor to pretresljivo predstavljanje trpečega naroda. Igro nameravajo ponoviti v nedeljo dne 4. novembra pri Cingelcu na Trati.

Blaznikova „Velika pratika" za leto 1935 je izšla že devetdesetič. Za ta jubilej je prav lepo in primerno opremljena. Znano je, da hočejo imeti Slovenci samo to pratiko, ne samo pri nas doma, temveč tudi v inozemstvu, v Ameriki, Avstriji, Nemčiji, Italiji itd. Ta edino prava in res domača pratika se naroča pri tiskarni I. Blasnika nasled. v Ljubljani, dobi pa se tudi v upravi našega lista. 87

GOSPODARSKI VESTNIK

Krmljenje pozimi.

Prehitra menjava krmil pri krmljenju vseh domačih živali škoduje, zato je pametno in previdno, če gospodar le polagoma opušča krmljenje dosedanjega in preide na novo krmilo. Posebno je to važno pri menjavi krmil spomladi in jeseni.

Zdaj je zopet ponekod čas, ko je treba izvršiti prehod od poletnega zelenega k zimskemu suhemu krmljenju. Živina je zdaj še zunaj na jesenski paši ali pa dobiva vsaj večinoma še zelena krmila v jasli, kar zna ponekod trajati še več tednov, drugod pa samo še par dni. Vsak živinorejec pa mora pri svojih krmskih razmerah vedno gledati na to, da živali pravočasno in polagoma odvadi zelenih in privadi na suha krmila. Paša in druga zelena krmila so bolj obsežna in vodena kakor pa seno, vsled česar so se prebavila (želodec, creva) v dobi zelenega krmljenja zelo razširila. Ker so zelena krmila lažje prebavljiva kot suha, so se tudi prebavni soki med poletjem zelo prilagodili tej prednosti zelenih krmil in paše. Vse te in še druge razlike med zelenimi in suhimi krmili resno opozarjajo, da se prehod od zelenih k suhim ne more izvršiti v par dneh, temveč mora trajati 14 dni ali za težko prebavljiva suha krmila tudi še dalje, da se živali privadijo na okusnost suhih krmil in se njih prebavila s prebavnimi soki in prebavo vred prilagodijo na suha krmila. Zato začnimo pravočasno pokladati živini po malem seno v jasli pred in po paši ali pa je primešavajmo med zelena vedno več suhih krmil. Kakor na suha začnimo živino privajati po malem in polagoma tudi na krmsko peso, ki je pozimi delno nadomestilo za zeleno krmo, in pa močna in druga krmila, ki prihajajo v poštev za zimsko krmljenje.

Vsekakor je treba upoštevati pri prehodu k zimskemu krmljenju tudi to, da dobi vsaka žival v novo pokladanih krmilih najmanj isto količino redilnih snovi, zlasti beljakovin, kakor doslej, ker se bo sicer močno znižala mlečnost krav, mlade živali pa nam bodo zastale v razvoju. Zato moramo pri prehodu k zimskemu krmljenju obvarovati živali vsake bolezni prebavil ter jih ohraniti kolikor mogoče pri dotedanji gospodarski donosnosti. Le komur se posreči oboje, bo lahko rekel, da je pravilno prešel k suhemu zimskemu krmljenju. S. G. L.

Kmečki silo. Deževna jesen je v velik kvar živinoreji, ker uničuje zadnje trave, strniščne detelje in druge poznojesenske krmske rastline. Kmejte so dostikrat že v drugi polovici oktobra ali začetkom novembra prisiljeni h pokladanju suhe krme. V najnovejšem času narašča zanimanje za takozvani kmečki silo oziroma za jame za ensiliranje. Namen teh naprav je predvsem, da se del krme ohrani še v zimo svež, to je okisan. Okisano krmo dobiva živina v zimi kot priboljšek, krave dajejo po taki krmi boljše in več mleka. Kaj je kmečki silo? To je navadno velik betonski škaf, v katerem se konzervira vsejano koruzo ali drugo krmo na način kot n. pr. zelje. Ti škafi so lahko pravokotni ali okrogli. Priporočljiv je silo tudi iz desk posebno za gorske kraje, koder je dovoz cementa zvezan s stroški, primernega lesa je pa po nizki ceni dovolj. Koder je zemlja težka in za mokroto neprodirna, si kmetje lahko pomagajo z večjo jamo, izkopano v zemljo. Glavni namen tovrstnih naprav za konzerviranje krme je, da se pičlo suho krmo primerno razdeli in je prihrani tudi v pozno pomlad, ko preostaja samo še slama za krmljenje. Kmetom, ki bi novo napravo radi pobližje spoznali, gre z nasveti na roko Kmečka zveza v Celovcu.

Prodaja jajc na Koroškem. Jajce je važno izvozno blago in tvori velik del dohodka gospodinje. Na Koroškem se vrši prodaja jajc v večji množini na zadružni podlagi. Začetek je leta 1930 napravilo velikovško perutninsko društvo, nato pa je vzela zadevo v roke kmetijska zbornica, ki je ustanovila zbiralnice jajc, ki so vnovčile že okrog 3 milijone jajc. Zbiralnice imajo nalogo, da jajca prevzemajo, jih sortirajo, neporabna odstranijo in porabna pošiljajo kmetijski zbornici, ki jih razdeli po kakovosti in velikosti, žigosa, pripravi za transport in odpošlje svojim odjemalcem. Da se morejo jajca dobro prodati — cena je seveda odvisna od vsakokratne tržne cene — je potrebno, da zbiralnice dobavljajo redno, točno, sveže in lepo blago. Jajca ne smejo biti nad 8 dni stara in morajo tehtati najmanj 50 gramov, v času pomanjkanja tudi manj. Dobavljati morejo zbiralnicam seveda samo člani, kakor je to pri zadrugah pogoj. Vsako jajce se zaznamuje z znakom dežele in zbiralnice in s številko člana, da se more pri slabem blagu takoj ugotoviti dobavitelja. Vsak dobavitelj dobi knjižico, v katero se vpiše število in cena jajc. Blago se plača takoj ali pa po enem tednu, ako zbiralnica ni v zvezi s kako kreditno zadrugo in nima gotovine na razpolago. Take zbiralnice se nahajajo v Podkloštru, Pliberku, Svincu, Trgu, Bekštanju, Kožentavri, Celovcu, Rožeku, Št. Štefanu na Zili, Velikovcu, Blačah itd. Zbiralnice se nameravajo dalje ustanoviti v Št. Jurju na Zili, Pliberku in Grabštanju. Vnovčevalnica pri kmetijski zbornici zahteva za svoje poslovanje samo malenkostno odškodnino.

Celovški trg minulega tedna. Molzne krave 8—1,10, klavne krave 50—70, prašiči 70—80, pšenica 38—40, rž 29—30, ječmen 22—24, oves 19—21, ajda 20—233, koruza 19—23, grah 80—100, leča 80—1,00, fižol 40—60, krompir 12—14, seno sladko 7—9, kislo in sama 6—7, zelje 20—30, goveja mast 4,—4,50, sirovo maslo 2,80—3,60, prekajena slanina 4,—, jajca 15—18, kokoši 3,—4,—, drva trda 4,50—5,50, mehka 3,—4,50.

RAZNE VESTI

S pota po Ameriki.

Rev. G. M. Trunk.

St. Louis je milijonsko mesto. Amerikanska mesta so si podobna kakor jajce jajcu. Niti visoki nebotičniki ne zanimajo. Saj ni življenja v njih, in če se časi ne zboljšajo, bodo vsi propadli, mnogo jih je že. Čemu toraj zijati na nje? Imel sem 8 ur časa in sem hodil po mestu. Prvi naseljenci so bili Francozi, vidiš še prav pristno francoske obraze, in starejša poslopja imajo obliko pravih francoskih gradov. Črncev kar mrgoli. Ti se množijo, „moderni" belci pa jih kontrolirajo, pa jih utegnejo kmalu kontrolirati Črnci. Prava siromašnost je tu doma, obleka razcapana, čevlji ponošeni, luknjasti... srečal sem črno deklico bosonogo, kar se v Ameriki ne vidi zlahka. So pa tudi izjeme in celo precej svile sem videl pri Črnkah in tudi elegantno oblečene Črnce. Število Črncev narašča, vse utegne se nagniti na črno stran, saj vprašanje Črncev že zdaj dela Ameriki preglavice. Veselo je, da se množi tudi število katoliških Črncev, je že nekaj črnih duhovnikov med njimi, toraj napredek pri Črncih in pri depresiji. Par Črncev me je nafehtalo, kar me je veselilo, ker v Evropi bi bil slišal precej „farjev", tu sem bil pa le „father", in pri belih zobeh in belih očesih je bil obraz prijazen. Vsi smo otroci nebeškega očeta.

Ob stranski ulici je na vozičku možakar prodajal pečeno koruzo (popcorn) in sodo. Takoj sem videl, da mora biti Hrvat, katerih je tu precej. Pristopim in poprašam ga: „Je-li si ti Hrvat?" (Moji Hrvatje tudi mene le tikajo.) Nekako dirnilo ga je, zgrešeno me gleda... molči... končno pravi: „Hungerian-Oger." Pa ga vprašam nekaj po madžarsko in niti besede me ne razume. Bil je pristen Hrvat, zdi se mi, Bosanac, pa je rekel, da je Hungarian. To je značilno. Naletiš kje na Slovenca, pa bo rekel, da je „Austrian", in zadeneš na Hrvata, pa hoče biti Hungarian. To so ostanki prejšnjih razmer, kar se ne da predrugačiti. Vsaj med priprostimi ljudmi bi težko dobil kakega Jugoslovana, pač pa se med bolj inteligentnimi obrača na pravilno smer. V Indianopolisu sem pozneje naletel celo na Jugoslav Home, lepo dvorano s takim napisom, in ko so naši delegati marširali k maši v cerkev, je godba kakih 80 mladih muzikantov iz Jolieta navdušeno igrala koračnico: „Naprej zastava Slave... na boj junaška kri." Nismo ravno od muh glede narodne zavednosti, ampak mestoma je vrlo slabo.

O polnoči sem se odpeljal proti Chicagu. Ko je svitalo, smo drvili skozi mesto Joliet, kjer se je porodila naša jednota in je njen glavni stan. Lepo se dvigata nad mestom stolpa — dvojčka slovenske cerkve Sv. Jožefa, viden znak, da se niso vsi Slovenci pogreznili v duhomorni materializem. Mnogi so se. Vlak se ni ustavil. Dimniki, kjer je bilo prej dosti dela za slovenske roke, so pa brez dima, mrtvi; ne vsi. Precej ljudi je videti, ko nekako urejujejo med tovarniškimi poslopji staro šaro. Ni drugega dela. Morda tovarne le oživijo? Na poljih se pozna suša. Ni trajalo dolgo in vlak je zajelo morje hiš mesta Chicaga. Nastanil sem se pri naših prijaznih frančiškanih, v tujini med domačimi.

(Dalje sledi.)

Konj od strahu osivel. Večkrat se zgodi, da ljudje v hudi grozi ali smrtni nevarnosti osive. Sedaj pa poročajo iz Anglije, da je tam osivel plemenit konj od prestanega strahu. Na prostornem travniku neke angleške grofije se je pasel plemenit konj angleškega veleposestnika in lorda. Kar privozi nad travnik letalo, s katerim se je eden lordovih prijateljev pripeljal na obisk. Ko je konj začutil letalo, je postal nemiren in je začel v divjem diru begati po travniku. Nesreča je hotela, da je preplašena žival dirjala v isti smeri kot letalo. Tako je prihajalo letalo konju vedno bližje. Končno je srečno pristalo in konj se je pomiril, ko ni več čutil za seboj dozdevnega sovražnika. Drugi dan pa so konjarji in tudi lordova hčerka dognali, da je črna griva postala siva in da so celo v repu kosmi bele žime. Zaradi groze, ki jo je prejšnji dan prestala, je žival osivela.

Najmanjši ptiček na svetu. Na planoti Haiti so odkrili ptiča, ki ni večji kakor navadna čebela in bo torej gotovo najmanjši na svetu. Dognali so, da gre v resnici za ptico s perjem in ne morda žuželko. Majhni junak je silno bojevit in napada celo ptice, tako velike, kakor je kos, ako se približajo njegovemu gnezdu.

Mlad hlapec, vešč vsakega dela, izšče službo. Obrniti se je na „Kmečko zvezo".

Gostilno vzamem v najem. Okolica Celovca ali Borovelj ima prednost. Vse po dogovoru. Naslov pove uprava lista.

Najcenejši denar — 5% v letu! Razdolžitev potom odkupa dragih hipotek, stavbna, nakupna in hipotekarna posojila, tudi na 2. mestu! Od zveznega kanclerskega urada kontr. blagajna „AUSTRO-THURINCIA", Villach, Meerbothstr. 16. Pojasnila zastonj, za pismene odgovore pa je treba priložiti znamko za 48 g. 84

Molzec (Melker) se sprejme. Oskrbovati bo imel 15 krav. Obrniti se je na „Kmečko zvezo". — Tudi dekle in hlapci, ako iščejo nova mesta, se lahko zglasijo pri „Kmečki zvezi" v Celovcu.

Zahvala.

Ob priliki težke in bridke izgube naše nadvse ljubljene in nepozabne žene, matere, gospe

Uršule Gallob

se za vsa izražena čustva žalosti in sožalja po sorodnikih, prijateljih in znancih, kakor tudi za njih častno spremstvo na njeni zadnji poti najiskreneje zahvaljujemo.

Posebno se še zahvaljujemo č. g. župniku Vrhnjaku za lepe poslovilne in tolažilne besede, pevskemu zboru pa prisrčna zahvala za lepo do srca segajoče petje.

Vsem še enkrat najlepša hvala in Bog plačaj!

Na Brnci, v oktobru 1934.

Žalujoča Markova družina.

89

Lastnik: Pol. in gosp. društvo za Slovence na Koroškem v Celovcu. — Založnik, izdatelj in odgovorni urednik: Žinkovský Josip, typograf, Dunaj, X., Ettenreichgasse 9. Tiska Lidova tiskarna Ant. Machát in družba Dunaj, V., Margaretenplatz 7.